

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 279/2019
19.06.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Љубице Милутиновић, председника већа, Биљане Драгојевић и Весне Субић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милан Петровић, адвокат из ..., против туженог ЈП „ЕПС Београд“ огранак РБ „Колубара Лазаревац“, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5399/18 од 19.09.2018. године, у седници већа одржаној дана 19.06.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5399/18 од 19.09.2018. године.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лазаревцу П 181/17 од 29.05.2018. године, ставом првим изреке обавезан је тужени да тужиоцу, на име накнаде материјалне штете за грађевинске припатке на кп.бр. ... КО ..., у површини од 0.20,19 ха, експрописаној решењем о експропријацији ГО Лазаревац бр. ... од 20.05.2011. године, плати износ од 2.718.028,82 динара, са законском затезном каматом од 29.05.2018. године до исплате. Ставом другим изреке обавезан је тужени да тужиоцу, на име трошкова парничног поступка, исплати износ од 255.900,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 5399/18 од 19.09.2018. године првостепена пресуда је преиначена тако што је тужбени захтев одбијен, као неоснован.

Против наведене правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благоремеено изјавио ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној, у смислу члана 404. Закона о парничном поступку.

Тужени је поднео одговор на ревизију.

Испитујући дозвољеност ревизије, на основу члана 410. став 2. тачка 5. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/2011, 49/2013-УС, 74/2013- УС, 55/2014, 87/2018, у даљем тексту: ЗПП), по оцени Врховног касационог суда, ревизија је дозвољена на основу члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП, па није било места оцени изузетне дозвољености ревизије у смислу члана 404. истог закона.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба овог закона, па нема ни повреде из члана 374. став 1. ЗПП, на коју се ревизијом указује.

Према утврђеном чињеничном стању, правноснажним решењем Управе Градске општине Лазаревац, Одељења за имовинско-правне, урбаничко-грађевинске и стамбене послове и грађевинску инспекцију од 25.05.2011. године тужиоцу је у корист туженог у потпуности експроприсана, као преостали део непокретности, катастарска парцела ..., у површини од 20,19 ха, уписана у ЛН ... КО ..., заједно са грађевинским објектима и припацима ближе наведеним у изреци решења. Против овог решења странке нису изјавиле жалбу. Делимичним решењем Основног суда у Лазаревцу Р 1233/12 од 19.05.2014. године тужиоцу је одређена и исплаћена накнада за грађевинске објекте и припатке наведене у решењу о експропријацији са трошковима пресељења у износу од 16.107.121,35 динара. Решењем истог суда Р 1233/12 од 30.07.2014. године тужилац је упућен на парницу против туженог ради утврђивања права и висине на накнаду за грађевинске припатке који нису унети у решење о експропријацији. Припаци за које тужилац тражи одређивање накнаде су постојали на терену 03.02.2010. године када је тужилац поднео захтев за покретање поступка експропријације. Међу парничним странкама је неспорно да до закључења главне расправе тужена није ушла у посед експроприсане непокретности и да је она и даље у поседу тужиоца, иако се тужена на непокретности укњижила као власник.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је, применом материјалног права из чл.154, 173, 174, 185, 189. став 2. и 277. Закона о облигационим односима оценио да је тужбени захтев основан и обавезао тужену да тужиоцу исплати накнаду за грађевинске припатке, који нису обухваћени правноснажним решењем о експропријацији од 25.05.2011. године, а представљају инвестициона улагања постојећа у моменту покретања поступка

експропријације (ограда парцеле, улична ограда, мост, канали, цеви, шахт, тротоари исл.).

Насупрот становишту првостепеног суда, другостепени суд је оценио да је у првостепеном поступку погрешно примењено материјално право због чега је првостепену пресуду преиначио и одбио тужбени захтев.

Експропријација је принудно одузимање непокретне имовине од власника или ограничење права на њој уз накнаду у корист државе ради задовољавања општег интереса који је претходно утврђен, а по спроведеном поступку. Према члану 10. Закона о експропријацији („Службени гласник РС”, бр. 53/95, "Службени лист СРЈ", бр. 16/2001, "Службени гласник РС", бр. 23/2001, 20/2009), ако се приликом експропријације једног дела непокретности утврди да сопственик нема економског интереса да користи преостали део непокретности, односно ако је због тога на преосталом делу непокретности онемогућена или битно отежана његова егзистенција, експроприсаће се, на његов захтев, и тај део непокретности.

Основ за одређивање накнаде за експроприсану непокретност је постојање правноснажног решења о експропријацији које, у складу са одредбом члана 29. став 1. Закона о експропријацији, доноси служба општинске управе надлежне за имовинско-правне послове општине на чијој се територији налази непокретности предложена за експропријацију. Чланом 31. истог закона одређена је обавезна садржина решења којим се усваја предлог за експропријацију.

Припадак је непотпуно инкорпорисани (одвојиви) део ствари који се може одвојити без уништења или оштећења, као и оно што је физички самостално али функционално повезано са главном ствари и дели његову правну судбину. И један и други део могу бити такви да је употреба ствари без њих немогућа или битно отежана или да само олакшавају употребу ствари. Припадак ствари у правним односима дели правну судбину главне ствари ако припада истом власнику.

По оцени Врховног касационог суда правилан је закључак другостепеног суда да тужиоцу не припада право на тражену накнаду експропријације припадака који су предмет спора.

Тужиоцу је, по његом захтеву од 03.02.2010 године за експропријацију преосталог дела непокретности, правноснажним решењем општинске управе од 25.05.2011. године експроприсана парцела кп.бр. ... уписна у КО ... заједно са грађевинским објектима и припацима коју су наведени у том решењу (стамбени и пословни објекат, као и зидана фуруна, летњиковац, кућица за пса и дворишна чесма). По том основу му је, након доношења делимичног решења од 19.05.2014. године, исплаћена накнада.

Припаци за које тужилац у овом спору тражи накнаду (ограда парцеле, улична ограда, остали радови) су постојали на терену у моменту подношења

захтева за експропријацију, али нису обухваћени донетим решењем о експропријацији. Тужилац није изјавио жалбу против тако донетог решења, тј. није искористио сва правна средства која су му у управном поступку стајала на располагању у циљу проширења донетог решења о експропријацији тј. утврђивања права на новчану накнаду за припатке који нису обухваћени решењем о експропријацији, па је тако донето решење постало коначно и правноснажно.

Из налаза и мишљења вештака грађевинске струке произлази да вештак осим ограде парцеле и уличне ограде, остале инвестиционе радове, за које тужилац као припатке ствари тражи накнаду (рекламна метална табла, метални мост, бетонски стубови, храстова тараба, насипање пута, канал за одвод воде, канализационе цеви, шахте, тротоари, платои) није идентификовао тј. ближе одредио, већ је само паушално одредио њихову укупну вредност.

Поред наведеног, бетонски стубови, канали за одвод воде, шахтови, канализационе цеви, тротоари и платои, као и насипање пута, не сматрају се припацама већ су неодвојиви (потпуно инкорпорисани) делови експроприсане парцеле и грађевинских објеката наведених у решењу о експропријацији. Пошто се они не могу одвојити без уништења или оштећења ствари или њих самих, сачињавају јединствени део парцеле и објеката на парцели, па не могу бити предмет посебног права својине, нити се за њих исплаћује посебна накнада.

Насупрот томе, изграђене ограде, рекламна метална табла, метални мост и храстова тараба, као припаци за које тужилац тражи накнаду, по својој правној природи не представљају неодвојиве спојене саставне делове експроприсане парцеле и објеката на њој, већ помоћне објекте који су функционално повезани са главном ствари и олакшавају њену употребу. То су делови ствари који се могу одвојити без уништења или оштећења, па у случају захтева туженог за извршење решења о експропријацији тј. за предају експроприсане парцеле у државину, тужиоцу је на располагању могућност да их о свом трошку уклони и задржи.

Странка која није искористила своју законску могућност и овлашћење да употреби сва расположива правна средства против одлуке државног органа којом је решено о њеном имовинском праву или правном интересу, сама је створила и дужна је да сноси ризик евентуалног настанка штете због неостваривања одређеног имовинског (својинског) права и новчаног потраживања које произлази из тог права. Зато тужиоцу припада само накнада за непокретности које су обухваћене правноснажним решењима о експропријацији. У ситуацији у којој је вођен и законито спроведен поступак експропријације нема места позивању на право на накнаду по основу тзв. фактичке експропријације.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка, донета правилном применом одредбе члана 165. став 2. ЗПП, у вези са чл. 153, 154. и 163. истог закона, према коначном успеху странака у спору и правилном применом

Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и Таксене тарифе из Закона о судским таксама.

Туженом не припада право на накнаду трошкова ревизијског поступка, јер ти трошкови нису били нужни и неопходни у ревизијском поступку, због чега је применом члана 165. став 2. ЗПП донета одлука као у ставу другом изреке.

**Председник већа-судија
Љубица Милутиновић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић